

द्राक्षपिक व्यवस्थापन

मार्गदर्शिका

एप्रिल छाटणी 2023

- प्रा. श्री. एन. बी. म्हेत्रे (सर)

MAXI YIELD
MAXI BUSINESS

वर्षा अँग्रो इंडस्ट्रिज
नावामध्ये बदल झालेले प्रोडक्ट

अ.क्र.	प्रोडक्टचे जुने नांव	प्रोडक्टचे नविन नांव
१	मॅक्झिकॅल	Ace - 24
२	मॅक्झिकॅल बी प्लस	Ace - 18
३	मॅक्झिमॅग	कॉन्फीगर (Configure)
४	मॅक्झि-एमएन	प्राईम (Prime)

*** पोषणद्रव्यांमधील परस्पर विरोधी क्रिया ***

जास्त झालेले पोषणद्रव्य	त्याचा इतर पोषणद्रव्यावर विरोधी परिणाम होतो ती पोषणद्रव्ये (यांची कमतरता निर्माण होते)
नत्र	पालाश, कॅल्शियम
पालाश	नत्र, कॅल्शियम, मॅग्नेशियम
स्फुरद	जस्त, लोह, तांबे
मॅग्नेशियम	कॅल्शियम, पालाश
लोह	मॅग्नीज
मॅग्नीज	लोह, मॉलिब्डेनम, मॅग्नेशियम
तांबे	जस्त, लोह, मॅग्नीज, मॉलिब्डेनम
जस्त	लोह, मॅग्नीज
मॉलिब्डेनम	तांबे, लोह
सोडियम	पालाश, कॅल्शियम, मॅग्नेशियम
अॅल्युमिनियम	स्फुरद
अमोनियम आयन	कॅल्शियम, तांबे
गंधक	मॉलिब्डेनम
कॅल्शियम	बोरॉन, मॅग्नेशियम, स्फुरद

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पान नं.
१	श्री. एन.बी.म्हेत्रे (तात्या) यांचा लेख	०१-०३
२	एप्रिल छाटणी - महत्वाच्या सूचना	०४-०७
३	पाण्याच्या ताणाचे परिणाम	०८
४	प्रती एकर बेसल डोस	०९-१०
५	प्रती एकर ड्रिपचे नियोजन	११-१५
६	प्रती लिटर फवारणी नियोजन - सबकेन	१६-२१
७	प्रती लिटर फवारणी नियोजन - सरळकाडी	२२-२६
८	किटकनाशक - बुरशीनाशक प्रती एकर आणि प्रती १०० लिटर पाण्यासाठी मात्रा	२७-३१

द्राक्ष काढणीनंतरचा कालावधी त्याचे महत्व व उपाययोजना

आपला द्राक्ष काढणी कालावधी डिसेंबर शेवट सुरुवात होऊन एप्रिल मध्यापर्यंत मुख्य कालावधी असतो महाराष्ट्राच्या काही भागात हा कालावधी लवकर सुरु होतो यामध्ये बारामती, फलटण, निफाड यांचा समावेश होतो. उशीरा काढणीमध्ये नाशिक, पंढरपूर, सोलापूर, सांगली जिल्ह्यात मुख्यतः पलूस भागात उशीरापर्यंत द्राक्ष काढणी सुरु राहते. तासगांव तालुक्यातील सावळज, मणेराजूरी, कवठेमहंकाळ तालुक्याचा भाग लवकर द्राक्षकाढणीसाठी उपयुक्त परिसर आहे. मिरजमधील आरग, बेडग या भागात जानेवारीपासून एप्रिल ५ ते १० तारखेपर्यंत द्राक्षकाढणी सुरु राहते. आरग, बेडग परिसरात फेब्रुवारीपासून तापमानात तसेच सूर्यप्रकाश कालावधीत वाढ झाल्याने द्राक्ष काढणी लवकर संपते. हीच परिस्थिती तासगांव तालुक्याच्या पूर्वभागात आढळते. तासगांव तालुक्याच्या पश्चिम भागात एप्रिल मध्यापर्यंत द्राक्षकाढणी सुरु राहते. एप्रिल छाटणी आणि द्राक्ष काढणी यामधील कालावधी काही भागात खूपच जास्त असून काही भागात तो खूपच कमी आहे. पलूस सारख्या भागाचा विचार केल्यास द्राक्ष काढणीनंतरचा विश्रांती कालावधी या भागात खूपच कमी असतो. द्राक्षवेलीची उत्पादकता आणि उत्पादनाची गुणवत्ता द्राक्षवेलीच्या मुळाच्या वाढीशी निगडीत असते. आपल्या द्राक्ष विभागात मुळांची वाढ मुख्यतः विश्रांती कालावधीत म्हणजेच द्राक्ष काढणीप्रमाणे जानेवारी मध्यापासून एप्रिल मध्यापर्यंत होत असते ही वेळ मुख्यतः आपल्या द्राक्षकाढणी कालावधीनुसार ठरते.

काही भागात द्राक्ष काढणीनंतरचा व एप्रिल कटींगपर्यंतचा कालावधी काही महिन्यापासून काही दिवसापर्यंत असतो या नुसार विचार केल्यास द्राक्षासाठी मिळणारा विश्रांती कालावधी काही दिवसापासून काही महिन्यापर्यंत असतो. द्राक्षवेलीचा विचार केल्यास द्राक्षकाढणीनंतर प्रकाश संश्लेषण (पानात अन्न तयार करण्याची प्रक्रिया) तसेच पोषणद्रव्यांचे शोषण या प्रक्रिया सुरुच राहतात. त्यामुळे द्राक्षवेलीच्या मुळात आणि खोडात कार्बोहायड्रेट (अन्न) आणि पोषणद्रव्ये साठविण्याचे काम सतत सुरुच असते. या साठविलेल्या अन्नाचा आणि पोषणद्रव्यांचा उपयोग करून एप्रिल कटिंगनंतर डोळे एकसमान फुटून सुरुवातीला फुटीची वाढ चांगली राहते त्यामुळे द्राक्ष डोळ्यांची फलधारकता वाढून घडांचा आकार वाढण्यास मदत होते. या लेखात आपल्याला मुख्यतः आपण जो राखीव अन्नसाठा आणि पोषणद्रव्याचा साठा याचा एप्रिल कटिंगनंतरच्या काडी वाढीवर डोळ्यांच्या फलधारकतेसाठी, घडाचा आकार वाढविण्यासाठी या काळात पोषणद्रव्य व्यवस्थापन व पाणी व्यवस्थापन, रोग-कीड व्यवस्थापन कसे असावे हे विचारात घेणार आहोत.

पुढील विचार करण्याअगोदर विश्रांती कालावधीत द्राक्षवेलीची शरीरशास्त्रीय परिस्थिती कशी राहते या विषयी पाहू. एप्रिल कटिंगनंतर होणारी फुट वाढ ही मुख्यतः द्राक्षवेलीच्या मुळ आणि खोडात साठविलेल्या राखीव अन्नसाठ्याशी निगडीत असते. द्राक्षवेलीच्या माल

काढणीनंतरच्या कालावधीचा विचार केल्यास भरपूर चांगला सुर्यप्रकाश, चांगले तापमान असते. थोड पाणी आणि खत व्यवस्थापन केल्यास द्राक्षवेलीत राखीव अन्नसाठा खूपच वाढेल त्यामुळे निश्चित आपले टेबल ग्रेप उत्पादन व त्याची गुणवत्ता वाढण्यास उपयुक्त ठरेल तीच गोष्ट बेदाणा उत्पादनाच्या बाबतीत सत्य आहे. या काळात मुख्यतः कार्बोहायड्रेटच्या स्वरूपात अन्नसाठविले जाते कार्बोहायड्रेट म्हणजे स्टार्च आणि वेगवेगळ्या प्रकारच्या शर्करा या मुक्त शर्करामध्ये प्रामुख्याने सुक्रोज, ग्लुकोज, फ्रुक्टोज यांचा समावेश होतो. स्टार्च आणि शर्करा यांचा एकत्रित विचार केल्यास द्राक्षवेलीच्या मुळांत आणि खोडात साठविले जातात. द्राक्षवेलीच्या मुळांत आणि खोडातील जलवाहिन्या आणि रसवाहिन्यामध्ये सुक्ष्म कणांच्या रूपात साठविले जातात. ज्या द्राक्षवेलींना एकच सरळ ओलांडा असतो अशा द्राक्षवेलींमध्ये ०.४० ते २.२० किलो प्रती द्राक्षवेल इतके कार्बोहायड्रेट द्राक्षवेलीमध्ये साठविलेले असते. यातील ५०% ते ७५% इतके कार्बोहायड्रेट द्राक्षवेलीच्या मुळामध्ये साठविलेले असते.

विश्रांती कालावधीमध्ये जी पोषणद्रव्ये आपण द्राक्षवेलींना देतो त्यातील बराच पोषणद्रव्यांचा भाग द्राक्षवेलींचा जो बहुवार्षिक (मुळ, खोड, ओलांडे) भाग असतो यामध्ये साठविला जातो. तेथून तो पानाकडे जाऊन पानामध्ये प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियेने कार्बोहायड्रेट तयार होते ते कार्बोहायड्रेट राखीव अन्नसाठ्याच्या स्वरूपात मुळ आणि खोडात साठविले जाते. या काळात जेवढे अचूक अन्नद्रव्य व्यवस्थापन आपण करू तेवढे जास्त कार्बोहायड्रेट तयार होऊन ते मुळांत आणि खोडात साठविले जाईल त्याचा परिणाम म्हणून द्राक्षवेलीची मुळ वाढ आपल्याला मिळेल. त्याचा फायदा गुणवत्तेचे चांगले टेबल ग्रेप व बेदाणा उत्पादन मिळण्यास आपल्याला होईल. या काळात होणारी मूळवाढ ही आपल्या दृष्टीने म्हणजेच द्राक्षवेलीच्या दृष्टीने खूप महत्त्वाची आणि खूप उपयुक्त अशी बाब आहे. म्हणून द्राक्षकाढणीनंतर द्राक्षवेलीची पाने निरोगी तजेलदार हिरवी राहतील या दृष्टीने प्रयत्न आणि पाणी व्यवस्थापन, रोग कीड व्यवस्थापन व पोषण व्यवस्थापन अचूक असणे गरजेचे आहे.

द्राक्ष काढणीनंतरच्या कालावधीत पाणी आणि खत व्यवस्थापन काळजी पूर्वक केल्यास द्राक्षवेलींचा क्रियाशील असा विस्तार व्यवस्थापन (मुळ, खोड, ओलांडे, काड्या, पाने आणि घड) टिकून राहिल. हे क्रियाशील विस्तार व्यवस्थापन काही आठवड्यापासून २ ते ३ महिन्यापर्यंत टिकवून ठेवणे योग्य असते या कालात इतका पाण्याचा ताण देऊ नका की द्राक्षवेलीच्या मुळातील जैविक भाग तसेच जमिनीतील जैवभार धोक्यात येईल या काळातील पाणी आणि खत व्यवस्थापनाचे महत्व शेतकऱ्यांनी समजून घेऊन योग्य त्या व्यवस्थापन तंत्राचा अवलंब करावा.

विश्रांती काळात दिलेल्या नत्र खतामुळे जमिनीतील उपलब्ध नत्राची (खाण्यायोग्य) मात्रा वाढल्याने एप्रिल कटिंगनंतरचे डोळे फुटणे, डोळे एकसमान फुटणे, फुटीची वाढ जोमदार होणे, फुटी तजेलदार राहणे, काडीवरील डोळ्यांची फलधारकता वाढणे, काडीवरील डोळ्यातील घडांचा आकार समाधानकारक राहणे या गोष्टी ऑक्टोबर कटिंगनंतर मिळणाऱ्या घडांची संख्या, घडांचा आकार, द्राक्षमण्यांचा आकार यावर विश्रांती कालावधीत दिलेल्या नत्राचा सकारात्मक परिणाम होताना दिसून येतो. म्हणजे ऑक्टोबर कटिंगनंतरचे उत्पादन

आणि उत्पादनाची गुणवत्ता यावर विश्रांती कालावधीत दिलेल्या नत्राचा अत्यंत चांगला परिणाम होताना दिसून येतो.

विश्रांती कालावधीत दिलेल्या स्फुरदामुळे मुळांची वाढ व विकासाचा चालना मिळते. मुळांची वाढ चांगली सशक्त झाल्याने पोषण द्रव्यांचे शोषण वाढते परिणामतः पानांची कार्यक्षमता वाढून पाने प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियेने जास्त अन्न (कार्बोहायड्रेट) तयार करून मुळांत आणि खोडातील राखीव अन्नसाठा वाढेल त्याचा परिणाम द्राक्षवेलीची उत्पादकता, द्राक्षाची गुणवत्ता वाढण्यात होईल याशिवाय स्फुरदामुळे इतर पोषणद्रव्यांचे द्राक्षवेलीअंतर्गत वहन वाढण्यास सुरुवात होते. हे वहन मुख्यतः द्राक्षवेलीच्या मुळाकडून फुटीकडे वाढण्यास चालना मिळते. विश्रांती कालावधीत दिलेल्या पालाशमुळे पानांनी तयार केलेल्या साखरेचे खोडाकडे आणि मुळाकडे वहन होण्यास मदत होते, त्यामुळे मुळ आणि खोड जोमदार बनून रसरशित होते, पर्यायाने मुळातील आणि खोडातील राखीव अन्नसाठ्यात वाढ होते, या कालातील दिलेल्या कॅल्शियमने पेशी व पेशीभित्तिका मजबूत बनून पोषण द्रव्यांचे मुळाकडून शोषण होण्यास मदत होते. विश्रांती कालावधीत दिलेल्या कॅल्शियममुळे मुळांत, खोडात आणि काडीत कॅल्शियमची मात्रा अचूक राहिल्याने ऑक्टोबर कटिंगनंतर द्राक्षमण्याचा आकार, रंग, चव आणि गुणवत्ता वाढण्यास मदत होते. विश्रांती कालावधीमध्ये मॅग्नेशियमचे शोषण चांगले होते. सेंद्रीय पदार्थांचे विघटन होऊन तसेच आपल्या जमिनी काळ्या मातीच्या असतील तर त्यामध्ये मॅग्नेशियमची मात्रा जास्त असते ते मॅग्नेशियम मुळामार्फत शोषून मुळांत आणि खोडात साठवून ठेवले जाते. एक गोष्ट या ठिकाणी आपण समजून घेणे आवश्यक आहे ती म्हणजे पोषणद्रव्ये शोषणाच्या मुळ्या वेगळ्या असतात आणि पोषणद्रव्य साठविणाऱ्या मुळ्या वेगळ्या असतात. काही गोष्टी निश्चितपणे दिसून येतात द्राक्षवेलीवर द्राक्षे जास्त काळ राहिली असतील किंवा द्राक्ष काढणीनंतर पानगळ झाली असेल तर एप्रिल कटिंगच्या डोळे फुटण्यावर, फुट वाढीवर, काडीच्या डोळ्यामधील फलधारकतेवर डोळ्यामधील घडाच्या आकारावर याचा विपरीत परिणाम निश्चित होतो. सर्वसाधारणपणे असे दिसून येते की, द्राक्ष कटिंगनंतरच्या पोषण द्रव्यांच्या गरजेपैकी १५ ते २०% इतके नत्र, १२ ते १५% इतके स्फुरद, १५% इतके कॅल्शियम, २० ते २५% इतके मॅग्नेशियम आणि १५% इतके पालाश हे द्राक्षवेलींना राखीव अन्नसाठ्यातून मिळते म्हणून राखीव अन्नसाठ्यातील पोषणद्रव्यांचा गांभीर्याने विचार करून त्या विषयीची योग्य कार्यवाही होणे हे द्राक्षाची उत्पादकता व गुणवत्ता वाढविण्याच्या दृष्टीने महत्वाचे आहे. म्हणून कार्बोहायड्रेट साठा वाढविण्याच्या दृष्टीने विचार केल्यास मुळ आणि पाने कार्यक्षम राखावी लागतील, त्यासाठी पाणी व्यवस्थापन, खत व्यवस्थापन, रोग-कीड व्यवस्थापन चांगले करावे लागेल.

द्राक्ष एप्रिल छाटणी व्यवस्थापन

सबकेन शक्यतो ६ ते ७ पानावर करताना पहिल्या काडीचा शेंडा मारताना काडीला ७ ते ८ पाने येवून द्यावीत आणि मग ८ ते ९ पानांवर शेंडा मारावा. पहिल्या काडीचा शेंडा मारताना शक्यतो ४ पानावर मारू नये. एकाच वेलीवरील सर्व काड्यांचे शेंडे शक्यतो एकाच वेळी मारावा म्हणजे सर्व काड्यांची एकसारखी पक्वता येते. याशिवाय सर्व काड्या एकसारख्या फलधारक होतात. पाणी कमी असताना शक्यतो सबकेन करू नये. त्याऐवजी काडीला १४ ते १५ पाने येवू द्यावीत व त्या काड्यांचा शेंडा १२ पानावर मारावा. त्यामुळे काडीवरील ८ वा, ९ वा डोळा निश्चित फलधारक होतो. याचा परिणाम म्हणून घडाचा आकार चांगला मिळतो. वेलीच्या मुळातील आणि खोडातील संचयीत अन्नसाठा वाढतो. डोळ्यांची फलधारकता ही महाराष्ट्राच्या दृष्टीने गंभीर समस्या नाही म्हणून सतत सबकेन करणे योग्य नाही. सबकेन केल्याने घडनिर्मिती वाढते, पण गुणवत्ता ढासळते, याशिवाय अंतिम सुक्या वजनात घट येते. निर्यातीसाठी तसेच खाण्याच्या द्राक्षांसाठी घडसंख्या असणे फायदेशीर असते म्हणून प्रत्येकवेळी सबकेन करू नये.

जादा काडीची वाढ, जास्त पाण्याचा वापर, जास्त नत्र खताचा वापर, उपलब्ध स्फुरद कमी असणे, द्राक्षवेलीवरील काड्यांची संख्या जास्त असणे, सर्व काड्यांना पुरेसा सुर्यप्रकाश न मिळणे, वेली अंतर्गत जीए ची पातळी वाढणे, सीसीसी चा उपयोग योग्य मात्रेमध्ये न करणे. द्राक्ष काढणीनंतर द्राक्षवेलींना पुरेशी विश्रांती काळ न मिळणे, द्राक्ष वेलींवर दिर्घकाळ द्राक्ष ठेवणे, पाण्याचा ताण, जमिनीतील सी.एन. गुणोत्तर योग्य नसणे या काही कारणाने घडनिर्मितीवर वाईट परिणाम होऊ शकतो. सीसीसीच्या कमी तीव्रतेच्या जास्त फवारण्या घेणे फायदेशीर असते.

* एप्रिल छाटणी महत्वाचे घटक :-

१. छाटणी करताना काडीला एक डोळा ठेवून छाटणी करावी.
२. ओलांड्याचे नुतनीकरण प्रत्येक ५ वर्षांनी करावे.
३. छाटणीवेळी निकामी भाग, रोगट भाग काढून टाकावेत.

४. बागा एकसारख्या फुटण्यासाठी कटिंगअगोदर १३:००:४५ आणि कॅल्शियम नायट्रेट एकरी प्रत्येकी ५ किलो द्यावे.

५. कटिंग नंतर ०.५% बोर्डो मिश्रणाचा स्प्रे द्यावा.

६. मिलीबग नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड (४० मिली/१०० लिटर पाणी) + क्लोरो (५०%) १०० मिली + स्टिकर (मॅक्झिसिलॅनॉल) + सल्फर याने खोड आणि ओलांडे धुवून घ्यावीत.

७. शक्यतो मिलीबग नियंत्रणासाठी मिथोमिल (लॅन्ट) वापरू नये.

८. छाटणी अगोदर तसेच छाटणीनंतर लगेच पाणी द्यावे.

९. एक्सपोर्टसाठी २ चौरस फुटाला १ एवढी काडीसंख्या ठेवा.

१०. काड्यांची विरळणी वेळेत करा. शक्यतो उभ्या व क्षितीज समांतर पातळीत वाढणाऱ्या काड्या ठेवा. खाली लॉबकळणाऱ्या काड्या काढून टाका.

११. गरज असल्यास सबकेन करा. सबकेन ६ पानावर करा.

१२. एक्सपोर्टच्या बागांमध्ये सबकेन करू नका.

१३. शक्यतो सरळ काडी ठेवा त्याचा शेंडा १२ पानावर मारा.

१४. शक्यतो उन्हाळ्यात कंपोष्ट किंवा शेणखत देऊ नका. या उच्च तापमानाला त्याचे विघटन जलद होते. सेंद्रीय मल्वींग भरपूर करा. शेणखताचा उपयोग जुलै, ऑगस्ट मध्ये करा. या शेणखताबरोबर सिंगल सुपर फॉस्फेट मिसळून देणे फायदेशीर ठरते. यावेळी वाढणाऱ्या मिलीबग नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड चांगले काम करते, त्याचा उपयोग अवश्य करावा. शक्यतो अशा सेंद्रीय पदार्थाचा उपयोग करा जे पदार्थ बागेत जागेवर कुजतील त्यामुळे सेंद्रीय आम्ले तयार होऊन अन्नद्रव्यांचे स्थिरीकरण होणार नाही तसेच चांगले ह्युमस तयार होईल.

१५. पांढरी मुळी कॅल्शियम, स्फुरद यांचे शोषण चांगले करते. त्याचा मुळात, खोडात व ओलांड्यात पुरेसा साठा झाल्याने ऑक्टोबर कटिंगनंतर येणाऱ्या फुटीच्या वाढीस त्याचा चांगला फायदा होतो. तसेच द्राक्षवेलीत योग्य मात्रेमध्ये कॅल्शियम व स्फुरद असल्याने द्राक्षवेलीवर रोग व किडींचा प्रादुर्भाव कमी राहतो.

१६. पोषणद्रव्यांचा जास्त वापर म्हणजे त्यांच्यातील परस्पर संबंध बिघडणे परिणामतः पोषण द्रव्यांच्या असमतोलाने निर्माण होणाऱ्या समस्यांना द्राक्ष बागायतदारांना तोंड द्यावे लागते. म्हणून पोषणद्रव्यांचा वापर करताना माती व पानदेठ परिक्षण अहवाल विचारात घेवून पोषण

व्यवस्थापन करावे.

१७. सीसीसीच्या उपयोगाने काडी वाढ थांबत नाही. थोडा वेळ काढी वाढ मंदावते. काड्यातील सायटोकायनीन पातळी वाढण्यास मदत होते. त्यामुळे द्राक्षकाडीच्या डोळ्यातील घड वाढीस चालना मिळते.

१८. काडीची वाढ जोमदार असेल तर ती कमी करण्यास जादा मात्रेमध्ये सीसीसीचा उपयोग करू नका. नत्राचा उपयोग कमी करा. पाण्याच्या वापरावर मर्यादा ठेवा. सिंगल सुपर फॉस्फेट किंवा पालाशचा उपयोग करा.

१९. काडीच्या बगलफुटी पूर्ण काढू नका. त्यांना २ ते ३ पाने ठेवा.

२०. काडीच्या पेराची लांबी फार वाढणार नाही याची काळजी घ्या. त्यासाठी पाणी व नत्र वापरावर मर्यादा आणा.

२१. द्राक्षवेलीच्या एकूण गरजेच्या ७०% इतका पालाश शक्यतो एप्रिल कटिंग अगोदर द्या.

२२. काड्या जमिनीच्या दिशेने लोंबत्या ठेवू नयेत. त्याचा खुडा जास्त वाढतो. म्हणून काड्या आडव्या बांधून घ्या.

२३. काड्या वान्याने जास्त हालत असतील तर अशा काड्या बांधाव्यात काड्या जोरात हालण्याचा डोळ्यातील घडनिर्मितीवर वॉईट परिणाम होऊ शकतो.

२४. एप्रिल छाटणीनंतर स्फुरद उपलब्धतेवर जास्त लक्ष द्यावे. त्यासाठी फॉस्फरिक अॅसिडचा वापर फायदेशीर ठरतो.

२५. स्फुरदयुक्त पोषणद्रव्ये दिल्यानंतर झिपखालची माती हलकी हालवून घ्या. त्याबरोबर सेंद्रीय पदार्थांचा उपयोग करावा.

२६. द्राक्षाच्या संपूर्ण वर्षातील नत्र, स्फुरद व पालाश यांच्या एकूण गरजेपैकी ४०% नत्र, ५०% स्फुरद व ३५% पालाश एप्रिल छाटणीनंतर द्यावे. हे ठरविताना छाटणीच्या काड्या, शेणखत व इतर सेंद्रीय खते बागेत घातली तर त्यातील नत्र, स्फुरद, पालाश विचारात घ्या.

२७. द्राक्ष बागांमधील मिलीबगचे प्रमाण कमी करण्यासाठी झिपखाली चवळी लावा. याशिवाय पावसाळ्यात बागेत थोडा मका पेरा.

२८. मक्यामध्ये मिलीबग खाणारे बिटल्स असतात. त्यामुळे मिलीबगचे नैसर्गिक नियंत्रण चांगल्या पध्दतीने होते.

२९. सर्व काड्यांची पक्वता एकसमान होईल. सर्व काड्यांची जाडी एकसमान (१२ ते १८

मिमी) राहिल याची काळजी घ्यावी. सर्व काड्या एकसमान वयाच्या असाव्यात त्याचा परिणाम म्हणून ऑक्टोबर छाटणीनंतर डोळे एकसमान फुटून पुढील अवस्था एकाच वेळी कमी कालावधीत येतील.

३०. स्फुरद, कॅल्शियम आणि गंधक या पोषणद्रव्यांच्या उपयोगाचा गांभीर्याने विचार करण्याची गरज आहे.

३१. बहुतांशी वेळा एप्रिल छाटणीनंतर पानावर मोठ्या स्वरूपात अन्नद्रव्यांच्या कमतरतेची लक्षणे दिसतात, म्हणून ८ किंवा ९ पानावर मायक्रोव्हिट/मायक्रो-अल्कली (१ ग्रॅम प्रती लिटर) या प्रमाणात फवारणी करावी. फुटीचा पहिला शेंडा मारल्यानंतर येणाऱ्या फुटी पिवळसर येतात, हे घडू नये म्हणून या काळात मायक्रोव्हिट/मायक्रो-अल्कली याचा वापर करावा.

३२. छाटणीनंतर कॅल्शियम नायट्रेट तसेच १३:००:४५ ही खते देताना पाण्यातील नायट्रेट नत्र, जमिनीचा प्रकार जमिनीची निचराक्षमता, ऑक्टोबर छाटणीवेळच्या पानदेठामधील नायट्रेट नत्र याचा विचार करून वरील खतांचा उपयोग करा.

३३. मिलीबग नियंत्रणासाठी क्लोरोपायरीफॉस + इमिडाक्लोप्रिड + थायोन्युट्री + स्टिकर (मॅक्झिसिलॅनॉल) यांचा उपयोग खोड आणि ओलांडे धुण्यासाठी करा.

नंतर क्रमाने अॅसिटामाप्रिड, क्लोथीयॉनिडीन आणि शेवटी बुफ्रोफेझिन याचा उपयोग करा, बागेत मुंग्या असतील तर त्याचे नियंत्रण करा.

३४. उडद्या नियंत्रणाकडे लक्ष द्या.

३५. मिलीबगसाठी बागेत मका किंवा चवळी यासारखी पिके जूनमध्ये पेरा किंवा झिपखाली टोका.

३६. स्टेम बोअरर असणाऱ्या बागेत जुलै, ऑगस्टमध्ये प्रकाश सापळ्यांचा उपयोग करून स्टेम बोअररच्या पतंगाचे नियंत्रण करा.

३७. पाण्यातील बायकार्बोनेटची मात्रा पाणी तपासून निश्चित करा. त्यानुसार त्याचा सामू उदासीन करण्यासाठी आवश्यक तेवढ्याच सल्फ्युरिक अॅसिडच्या मात्रेचा अचूक उपयोग करा. पाण्यात सल्फ्युरिक अॅसिड मिसळताना काळजी घ्या. ३०० ते ४०० लिटर पाण्यात सल्फ्युरिक अॅसिड मिसळून ते झिपने जास्त काळापर्यंत सोडा.

एप्रिल छाटणी - पाण्याच्या ताणाचे द्राक्षावरील परिणाम

अवस्था	परिणाम	काय घडेल-फलित
छाटणी अगोदर	उपयुक्त	मुळ आणि खोडात अन्नसाठा वाढतो
छाटणी कालावधी	अपायकारक	डोळे उशीरा व एकसारखे न फुटणे
छाटणी नंतर २० ते २५ दिवस	अपायकारक	डोळ्यांची फलधारकता कमी
फलधारक डोळे तयार होण्याचा कालावधी	उपयुक्त	फलधारकता वाढण्यास मदत
फलधारक डोळ्यांचा विकास	अपायकारक	घडांचा आकार लहान राहतो
काडी पक्वता ८५ ते ११० दिवस	उपयुक्त	काडी पक्वता लवकर येते

एप्रिल छाटणी - खते देण्याचे सर्वसाधारण नियोजन

छाटणीचे दिवस	द्यावयाची खते
० ते ३० दिवस	नत्र, स्फुरद, मॅग्नेशियम, लोह, जस्त, मँगनीज
४० ते ६० दिवस	नत्र कमी, स्फुरद जास्त, बोरॉन जास्त, लोह
८० ते ८५ दिवस	पालाश, रंगीत जातीत मॅग्नेशियम

सूचना - खते देताना माती व पानदेठ परिक्षण अहवाल विचारात घेऊन खत व्यवस्थापनाचे नियोजन करा.

प्रती एकर एप्रिल खत आणि फवारणी नियोजन

सूचना	<p>खाली दिलेले खतांचे नियोजन आणि बुरशीनाशक व किटकनाशकांच्या फवारण्या ह्या सर्वसाधारण वातावरण गृहीत धरून दिलेल्या आहेत. वातावरणात होणाऱ्या बदलानुसार त्यामध्ये योग्य बदल करून घेण्याची जबाबदारी ही संपूर्णपणे द्राक्षबागायतदारांची आहे.</p>	
बेसल डोस	<p>१) ड्रिपरखाली गरी घेऊन खते देणे आणि वरून मातीने झाकणे. २) गरी खोलवर घेऊ नये.</p>	
छाटणीआधी १० दिवस प्रती एकर बेसल डोस	खते	प्रमाण
	सिंगल सुपर फॉस्फेट	१०० किलो
	२४:२४:०० किंवा डि.ए.पी. किंवा अमोनियम सल्फेट	५० किलो
	एस.ओ.पी. किंवा एम.ओ.पी.	५० किलो
	शेणखत	२ ट्रॉली
	नेचर्स गोल्ड	२५ किलो

सूचना	<p>१) द्राक्षबागेमध्ये सेंद्रीय पदार्थांचा वापर करताना त्याद्वारे रोग आणि किड पसरणार नाही याची काळजी घ्यावी तसेच सेंद्रीय पदार्थ द्राक्षवेर्लीच्या बुडक्यात घालू नयेत.</p> <p>२) छाटणी केल्यानंतर पडलेला काडीकचरा पालापाचोळा बोधावरती टाकावा.</p> <p>३) बोधावरती सेंद्रीय पदार्थांचे अच्छादन करावे.</p> <p>४) आपल्या प्लॉटच्या माती परीक्षण अहवालानुसार खतांचे नियोजन निश्चित करणे.</p> <p>५. छाटणीनंतर ४० ते ४५ दिवसांनी पानदेठ परिक्षण करून त्यापुढील खतांचे नियोजन निश्चित करणे.</p>
-------	---

प्रती एकर ड्रिपचे नियोजन

<p>सूचना</p>	<p>१) जमिनीमध्ये वाफसा परिस्थिती असेल तरच ड्रीपने पाणी देणे. पाण्याचा वापर गरजेएवढाच करणे. वाफसा नसताना खते देणार असाल तर खते देण्याएवढेच पाणी देणे.</p> <p>२) कोणत्याही परिस्थितीत फ्लडने (पाठाने) पाणी देऊ नये.</p> <p>३) सल्फ्युरिक ॲसिडचे द्रावण एच.टी.पी. ने सोडू नये त्यासाठी व्हेचूरीची किंवा डोसिंग पंपाची सोय करून घ्यावी.</p> <p>४) सल्फ्युरिक ॲसिड हाताळताना काळजी घेणे.</p>
<p>ड्रिपने जमिनीतून देण्यासाठी स्वतंत्र डोस</p>	<p>खालील स्वतंत्र डोस महिन्यातून ४ वेळा ७ दिवसांच्या अंतराने देणे अत्यंत महत्वाचे आहे -</p> <p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड २.५ लिटर</p> <p>+ सिंगल सुपर फॉस्फेट १५ किलो असे चांगले ढवळून रात्रभर भिजत ठेवावे आणि त्याची निवळी काढून ड्रिपने सोडावी.</p> <p>* सूचना - हा डोस देतेवेळी खते देण्याएवढेच पाणी दिले तरी चालते परंतु जमिनीमध्ये ओलावा असावा.</p>
<p>छाटणीआधी २ दिवस</p>	<p>२०० लिटर पाणी + कॅल्शियम नायट्रेट २.५ किलो</p> <p>+ १३:००:४५ - २.५ किलो + गुळ १ किलो</p>

छाटणीनंतर २ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
त्यानंतर २ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + कॅल्शियम नायट्रेट २.५ किलो + १३:००:४५ - २.५ किलो + गुळ २.५ किलो
सूचना	सरळकाडीसाठी पुढील डोस ३ दिवसांच्या अंतराने देणे.
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
३ पान अवस्था	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट ५ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २.५ किलो
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मायक्रोव्हिट डिएफ १ लिटर + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
५ पान अवस्था	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट ५ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २.५ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + ००:५२:३४ - ५ किलो देणे)

त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
सबकेनसाठी पहिला शेंडा मारण्याआधी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + डि.ए.पी किंवा २४:२४:०० - ५ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २.५ किलो असे चांगले ढवळून त्याची निवळी झिपने सोडावी. (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी २०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + ००:५२:३४ - ५ किलो देणे)
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मायक्रोव्हिट डिएफ १ लिटर + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
सबकेन फुटून २ पाने आल्यावर	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट ५ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. २.५ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरूट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो

<p>सबकेन फुटून ५ पाने आल्यावर</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ५ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)</p>
<p>त्यानंतर ३ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + मायक्रोव्हिट डिएफ १ लिटर + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) ५०० ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ५०० ग्रॅम + गुळ १ किलो</p>
<p>सबकेन फुटून ७ पाने आल्यावर</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १ लिटर + डि.ए.पी किंवा २४:२४:०० २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ६ किलो असे चांगले ढवळून त्याची निवळी ड्रिपने सोडावी.</p>
<p>त्यानंतर ३ दिवसांनी</p>	<p>२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो</p>
<p>सबकेनचा शंडा मारल्यानंतर</p>	<p>२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + अमोनियम सल्फेट २ किलो + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ७ किलो (पावसाळी वातावरण असल्यास वरील डोस ऐवजी सल्फ्युरिक ॲसिड १ लिटर + ००:५२:३४ - ४ किलो देणे)</p>

त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १ लिटर + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ८ किलो
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ८ किलो
त्यानंतर ३ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + मॅक्झिरुट २५० ग्रॅम + मॅक्झिसॉल २५० ग्रॅम + ट्रायकोडर्मा ५०० मिली किंवा २०० ग्रॅम + गुळ १ किलो
त्यानंतर ४ दिवसांनी	२०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड १.५ लिटर + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ८ किलो
यानंतर १२० दिवसांपर्यंत	पानदेठ परिक्षण अहवालानुसार आठवड्यातून १ ते २ वेळा २०० लिटर पाणी + सल्फ्युरिक ॲसिड १.५ लिटर + फॉस्फरिक ॲसिड ५०० मिली + ००:००:५० किंवा एस.ओ.पी. ५ किलो

प्रती लिटर पाण्यासाठी फवारणी नियोजन सबकेनसाठी

सूचना

- १) फवारणीच्या पाण्याचा टि.डी.एस. जास्त असल्यास किंवा पाण्यामध्ये कार्बोनेट, बायकार्बोनेटचे प्रमाण जास्त असल्यास प्रत्येक फवारणीमध्ये सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम/लिटर याप्रमाणे मिसळणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- २) वर्षा ॲग्रीची प्रत्येक पावडरयुक्त पोषणद्रव्ये मलमलच्या कापडातून विरघळून घेणे.
- ३) वर्षा ॲग्रीची सर्व उत्पादने बहुतांशी सर्व बुरशीनाशकांबरोबर आणि किटकनाशकांबरोबर मिश्रणशील आहेत फक्त ताम्रयुक्त (कॉपरयुक्त) बुरशीनाशकांबरोबर मिसळू नयेत तसेच औषध टाकीमध्ये तयार करण्याअगोदर लहान भांड्यामध्ये त्यांची मिश्रणशीलता तपासून पहा.
- ४) दोन पेक्षा अधिक औषधे एकत्र मिसळताना ती वेगवेगळी तयार करून मगच एकत्र मिसळा.
- ५) फवारण्या सकाळी लवकर किंवा संध्याकाळी घ्याव्यात.
- ६) दव, धुके, पाऊस असताना कोणतीही फवारणी घेऊ नये.
- ७) कोणतेही किटकनाशके आणि बुरशीनाशके फवारताना ती पानांच्या पाठीमागील बाजूस बसतील अशा पध्दतीने फवारणी घेणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- ८) पाण्यात मिसळणाऱ्या गंधकाच्या जास्तीत जास्त फवारणी घ्या.
- ९) खाली दिलेल्या फवारण्या प्रती लिटर पाण्यासाठी आहेत.

छाटणीनंतर लगेच	ओलांड्याच्या दोन्ही बाजूने दाट फवारणी घेणे. ब्लू कॉपर २.५ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.२५ मिली
पेस्ट तयार करण्यासाठी	पाणी ९ लिटर + डॉरमेक्स ४०० मिली + एम ४५ - २०० ग्रॅम + थायोन्युट्री २०० ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल १०० मिली
पेस्ट नंतर दुसऱ्या दिवशी लगेच	खोडे आणि ओलांडे धुण्यासाठी - क्लोरो (५०%) १ मिली + कॉन्फीडॉर ०.५ मिली + थायोन्युट्री १ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
सूचना	१) खोडे आणि ओलांडे चिंब, औषध सालींमध्ये उतरेपर्यंत धुणे. २) सर्वसाधारण प्रती झाड ७५० मिली ते १ लिटर औषध पुरेसे आहे. ३) खोडे, ओलांडे धुताना खोडाभोवती जमिनीवरसुद्धा फवारणी घ्या.
पेस्ट नंतर २ दिवसांनी	ओलांड्यावर दुपारी २ वाजता कडक उन्हामध्ये ब्लोअरने स्टिकर (मॅक्झिसिलॅनॉल ०.२५ मिली/लिटर) घालून दाट पाणी फवारावे.
डोळे कापसण्याची अवस्था	ब्लू कॉपर २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली
पोंगा अवस्था	साफ १.५ ग्रॅम किंवा ताकत १ ग्रॅम + डेन्टसू ०.१२ ग्रॅम

<p>छाटणीनंतर ३ पाने आल्यावर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १ मिली + फ्रुटफूल १ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>१) एक्सपोर्ट प्लॉटसाठी लिहोसिन वापरू नका. २) येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. ॲक्रोबॅट १ ग्रॅम + पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>छाटणीनंतर ५ पाने आल्यावर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली + बाविस्टिन १ ग्रॅम किंवा साफ १.५ ग्रॅम + उलाला ०.३० ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास वरील फवारणीऐवजी खालील फवारणी घ्यावी. कझॅट ३ ग्रॅम + पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>सबकेनसाठी सूचना</p>	<p>सबकेनसाठी पहिला शेंडा मारताना ८ ते ९ पाने येऊन द्यावीत आणि मग ६ ते ७ पानावर शेंडा मारावा.</p>

<p>सबकेनसाठी पहिला शेंडा मारल्यानंतर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) १ ग्रॅम + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + डेलिगेट ०.४० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सबकेन फुटून २ पाने आल्यानंतर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + लिहोसिन १ मिली + अँट्रॅकॉल २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.३० ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) १ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. मेलडीड्युओ ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>सबकेन फुटून ५ पाने आल्यानंतर</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + बोरिक ॲसिड ०.५ ग्रॅम + ६ बी.ए. १५ पी.पी.एम. + एम ४५ - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने गरजेचे आहे)</p>

वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	मॅक्झिमिनाफॉस १.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कराटे १ मिली
सबकेन फुटून ७ पाने आल्यानंतर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + लिहोसिन १ मिली + अँट्राकॉल किंवा झेड ७८ - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. अँक्रोबॅट १ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम
सबकेनचा शेंडा मारून झाल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + मॅक्झिबायो के २.५ मिली + ६ बी.ए. २० पी.पी.एम. + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिरिच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + कराटे १ मिली + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली

सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कॅरेंट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १.५ ग्रॅम + ६ बी.ए. २० पी.पी.एम. + अँट्राकॉल किंवा झेड ७८ - २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिरिच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १.५ ग्रॅम + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम
काडी तळातून पिकण्यास सुरुवात झाल्यावर	मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कॉन्फीडॉर ०.५० मिली
सूचना	येथे काडी कमीत कमी ७ डोळ्यांपर्यंत पिकल्याशिवाय बोर्डोचे स्प्रे घेऊ नयेत.
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिब्रिक्स २.५ मिली + ००:५२:३४ (स्प्रे ग्रेड) २ ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ०.५ ग्रॅम + पॉलिराम किंवा अँट्राकॉल - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली

प्रती लिटर पाण्यासाठी फवारणी नियोजन सरळकाडीसाठी

सूचना	पोंगा अवस्थेपर्यंत सबकेन प्रमाणे फवारणीचे नियोजन वापरने.
छाटणीनंतर ३ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	१) एक्सपोर्ट प्लॉटसाठी लिहोसिन वापरू नका. २) येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. ॲक्रोबॅट १ ग्रॅम + पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
छाटणीनंतर ५ पाने आल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + उलाला ०.३० ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम किंवा साफ १.५ ग्रॅम + लिहोसिन ०.५ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) १ ग्रॅम + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + एम ४५ - २ ग्रॅम + डेलिगेट ०.४० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)

सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कॅरेंट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने गरजेचे आहे)
छाटणीनंतर ८ पाने आल्यावर	मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + मॅक्झिमॅग (कॉन्फीगर) १ ग्रॅम + लिहोसिन १ मिली + एम ४५ - २ ग्रॅम
वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + बोरिक ॲसिड ०.५ ग्रॅम + कराटे १ मिली + स्कोर ०.४० किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. मेलडिड्युओ ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली

छाटणीनंतर १० पाने आल्यावर	मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + लिहोसिन १ मिली + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल - २ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मॅक्झिचिल फ्लॉवरिंग १.५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + १३:००:४५ (स्प्रे ग्रेड) १.५ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)
वरील फवारणीनंतर ३ दिवसांनी	मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + मॅक्झिमिनोफॉस १.५ मिली + ६ बी.ए. १५ पी.पी.एम. + एम ४५ किंवा पॉलिराम २ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिन्हेंट २ मिली
सूचना	येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. ॲक्रोबॅट १ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली
सूचना	काडीचा शेंडा मारतेवेळी काडीला १५ पाने येवू द्यावीत आणि त्यानंतर १२ पानावर शेंडा मारावा.
काडीचा शेंडा १२ पानावर मारल्यावर	सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + मॅक्झिबायो के २.५ मिली + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)

<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिरिच २.५ मिली + मिनो एक्एसएस १ ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + बाविस्टिन १ ग्रॅम + मॅक्झि-प्रिव्हेंट २ मिली</p>
<p>वरील फवारणीनंतर २ दिवसांनी</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + मॅक्झिकॅल बी प्लस (ACE-18) १ ग्रॅम + ६ बी.ए. २० पी.पी.एम. + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल २ ग्रॅम + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम</p>
<p>वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>सायट्रिक ॲसिड ०.२५ ग्रॅम + फ्रुटफूल १.५ मिली + मॅक्झिबायो के २.५ मिली + युरॅसिल १०० पी.पी.एम. + एम ४५ किंवा पॉलिराम २ ग्रॅम + कराटे १ मिली (येथे सायट्रिक ॲसिड वापरने अत्यंत गरजेचे आहे)</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे पावसाळी वातावरण असल्यास किंवा डाऊनीसाठी अनुकूल वातावरण असल्यास खालील स्वतंत्र फवारणी घ्यावी. कझॅट ३ ग्रॅम + मॅक्झिसिलॅनॉल ०.३० मिली</p>
<p>वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी</p>	<p>मॅक्झिरिच २.५ मिली + मिनो एक्स एस १ ग्रॅम + बोरिक ॲसिड ०.५० ग्रॅम + कॅप्टाफ १.५ ग्रॅम + स्कोर ०.४० मिली किंवा फॉलिक्युअर ०.८० मिली + प्रोक्लेम ०.२५ ग्रॅम</p>
<p>सूचना</p>	<p>येथे काडी कमीत कमी तळाकडून ७ डोळ्यांपर्यंत पिकल्याशिवाय बोर्डोचे स्प्रे घेऊ नयेत.</p>

काडी तळातून पिकण्यास सुरुवात झाल्यावर	मायक्रोव्हिट डिएफ १.५ मिली + कॉन्फीडॉर ०.५० मिली + झेड ७८ किंवा अँट्राकॉल २ ग्रॅम
वरील फवारणीनंतर ४ दिवसांनी	मॅक्झिब्रिक्स २.५ मिली + ००:५२:३४ (स्प्रे ग्रेड) २ ग्रॅम + बोरिक अॅसिड ०.५ ग्रॅम + पॉलिराम किंवा एम ४५ - २ ग्रॅम + कराटे १ मिली

*** किटकनाशके - सध्या बाजारात असणारी किटकनाशके
आणि त्यांचे प्रमाण पुढे दिले आहे.**

अ.क्र.	किटकनाशके	कोणत्या किडीसाठी	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	बेनेविया	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	८० मिली
२	डेलिगेट	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	४० मिली
३	उलाला	थ्रीप्स, तुडतुडे, पांढरी माशी	३० ग्रॅम
४	कॉन्फीडॉर सुपर ३५० एससी	मिलीबग, मावा, पांढरी माशी	३० मिली
५	कॉन्फीडॉर १७.८ एससी	मिलीबग, मावा, पांढरी माशी	५० मिली
६	सोलोमन ३०० ओडी	थ्रीप्स, तुडतुडे, पांढरी माशी	८० मिली
७	रिजेंट ५ एससी	थ्रीप्स, तुडतुडे	१५० ते १७५ मिली
८	डेन्टोट्सू	उडदद्या, थ्रीप्स, तुडतुडे	१२ ग्रॅम
९	अॅक्टरा २५ डब्ल्यू जी	उडदद्या, थ्रीप्स, तुडतुडे	२५ ते ३० ग्रॅम
१०	इंट्रेप्रिड १०% एससी	नागआळी, अळी, कोळी	२०० मिली
११	जोश ४०% ईसी (ट्रायअजोफॉस)	नागअळी	१०० ते १५० मिली
१२	सेदना ५% एससी	कोळी	१५० मिली
१३	आल्फामेथ्रीन १०% इ.सी.	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मुंग्या	१०० मिली
१४	अप्लारुड ४४ %	मिलीबग, मावा, लीफहॉपर	१२५ ते १७५ मिली
१५	प्रोक्लेम ५ एसजी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	२५ ते ३० ग्रॅम
१६	स्पिंटॉर किंवा ट्रेसर ४८ %	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी	२५ ते ३० मिली
१७	क्लोरपायरीफॉस ५० इसी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मिलीबग, मावा	१०० मिली
१८	कराटे ५ एससी	थ्रीप्स, तुडतुडे, उडदद्या, मावा	७५ ते ८० मिली

अ.क्र.	किटकनाशके	कोणत्या किडीसाठी	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१९	हमला किंवा सुपर-डी	थ्रीप्स, तुडतुडे, अळी, मिलीबग, मावा	१०० मिली
२०	मॅक्झि-प्रिव्हेंट	थ्रीप्स, तुडतुडे, उडदया, अळी	२०० ते २५० मिली
२१	ओबेरॉन २४० एससी	कोळी	१०० मिली

* जैविक किटकनाशक -

अ.क्र.	जैविक किटकनाशक	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
१	मॅक्झि-प्रिव्हेंट	६५० मिली	२०० मिली

* डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

सध्या बाजारात असणाऱ्या व डाऊनी नियंत्रणाचे काम कार्यक्षमपणे करणारी काही महत्वाची बुरशीनाशके आणि त्यांच्या मात्रा पुढे दिलेल्या आहेत.

अ.क्र.	डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	अॅक्रोबॅट	३०० ग्रॅम	१०० ग्रॅम
२	मेलडीड्युओ	९०० ग्रॅम	३०० ग्रॅम
३	कझॅट	९०० ग्रॅम	३०० ग्रॅम
४	रीवस	३०० मिली	८० मिली
५	झॅप्रो	४०० मिली	२०० मिली
६	प्रोफाईलर	-	३०० ग्रॅम
७	इक्वेशन प्रो	-	२०० मिली
८	रनमान	६० ते ८० मिली	-
९	अॅक्रोबॅट कम्प्लीट (डब्ल्यू.जी.)	१ किलो	३०० ग्रॅम

अ.क्र.	डाऊनी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	स्पर्शजन्य		
१	मॅक्झिक्युअर	५०० मिली	२०० मिली
२	अँट्राकॉल	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	एम ४५	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
४	झेड ७८	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
५	कुमान एल	-	३०० मिली
६	पॉलिराम	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
७	कॅप्टाफ	-	१५० ग्रॅम
८	कवच	-	१०० ग्रॅम
९	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
१०	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम

* भुरी नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

अ.क्र.	भुरी नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	फॉलिक्युअर	२५० ते ३०० मिली	८० मिली
२	अँक्रिसियो	१०० मिली	-
३	स्कोर	-	४० मिली
४	लूना	२२५ मिली	६० मिली
५	कॉन्टाफ	-	१०० मिली
६	डोमार्क	२५० ते ३०० मिली	८० मिली
७	सिस्थेन	-	५० ग्रॅम
८	मेरिऑन	८० मिली	-
	स्पर्शजन्य		
१	थायोन्युट्री किंवा कोसाव्हेट	-	१०० ते १५० ग्रॅम
२	मॅक्झिक्युअर	५०० मिली	२०० मिली

* करपा नियंत्रणाची बुरशीनाशके -

अ.क्र.	करपा नियंत्रणाची बुरशीनाशके	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	बाविस्टिन	-	१०० ग्रॅम
२	ताकत	-	१०० ग्रॅम
३	लुना	२२५ मिली	६० मिली
४	अॅक्रिसियो	१०० मिली	-
५	स्कोर	-	४० मिली
६	साफ	-	१५० ग्रॅम
	स्पर्शजन्य		
१	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	कुमान एल	९०० मिली	३०० मिली

* इतर बुरशीजन्य रोग नियंत्रणासाठी -

अ.क्र.	इतर बुरशीजन्य रोग	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	स्कोर	-	४० मिली
२	लुना	२२५ मिली	६० मिली
३	सिरस्थेन	-	५० ग्रॅम
४	डोमार्क	२५० ते ३०० मिली	८० मिली
	स्पर्शजन्य		
१	कॅप्टाफ	-	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
३	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
४	एम ४५	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम
५	कवच	-	१०० ग्रॅम

❖ जीवाणूजन्य रोग नियंत्रणासाठी -

अ.क्र.	जीवाणूजन्य रोग नियंत्रणासाठी	एकरी प्रमाण	१०० लिटर पाण्यासाठीचे प्रमाण
	आंतरप्रवाही		
१	स्ट्रेप्टोसायक्लिन	३० ग्रॅम	१२ ग्रॅम
२	वेलिडोसिन	४५० ते ५०० मिली	१५० मिली
	स्पर्शजन्य		
१	कोसाईड	५०० ग्रॅम	१५० ग्रॅम
२	ब्लू कॉपर	६०० ग्रॅम	२०० ग्रॅम

वरील माहिती ही कंपनीच्या लेबल क्लेमनुसार आहे. एवढी कार्यक्षम अशी बुरशीनाशके बाजारात आहेत. त्यामुळे त्यांचा वापर करताना तितकीच जागरूकता हवी. नाहीतर कशाही पध्दतीने याचा वापर केलात तर त्याचे वाईट परिणाम आपणाला भोगावे लागणार आहेत, याची जाण ठेवून त्याचा उपयोग करा.

सूचना -

१) खराब हवामानामध्ये म्हणजे दव, धुके, पाऊस असल्यास डाऊनीसाठी अंतरप्रवाही बुरशीनाशकांचा वापर आजिबात करू नये. अशा वेळी स्पर्शजन्य बुरशीनाशकांचा वापर करावा.

२) दोन अंतरप्रवाही बुरशीनाशकांच्या फवारणीमध्ये कमीत कमी ३ ते ४ दिवसांचा कालावधी असणे गरजेचे आहे.

वर्षा अॅग्रो इंडस्ट्रीज - लिक्विड कॉम्बि मायक्रोव्हिट - डिएफ

- वापरण्याचे फायदे -

1. पिकांची उत्पादकता व गुणवत्ता वाढविते.
2. पानांचा आकार, रंग (हिरवा गर्द), जाडी वाढते.
3. फळाफुलांना आकर्षक रंग येतो. फळझाडांची फलधारकता वाढते.
4. पिकांवर जैविक व अजैविक ताणांचा वाईट परिणाम होत नाही.
5. फळामधील गर, साखर वाढण्यास मदत होते.

फवारणीसाठी
1 ते 1.5 मिली/लिटर

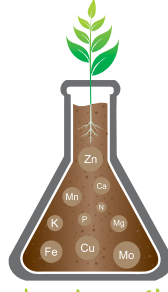
झीपने देण्यासाठी
1 लिटर/एकर

नवीन मॅक्सिव्हिटा-एल (ग्रीन) सिवीड एक्स्ट्रॅक्टवर आधारित

Self Manufactured

प्रमाण - 1 ते 1.5 मिली/लिटर

Varsha Agro Clinic
HEALTHY SOIL | HEALTHY CROP | HEALTHY LIFE

वर्षा अग्रो क्लिनिक

महाराष्ट्रातील एकमेव प्रयोगशाळा जिथे अत्याधुनिक उपकरणे, स्वच्छ, धूळविरहीत जागा आहे. अशा प्रयोगशाळेचा व ग्रंथालयाचा आपण अवश्य लाभ घ्यावा. अत्याधुनिक पध्दतीने शेती करताना शेतातील कामात अचूकता येण्यास वैज्ञानिक दृष्टीकोनाची नितांत आवश्यकता आहे. ती वैज्ञानिक दृष्टी देण्याचे काम आमची प्रयोगशाळा व ग्रंथालय निश्चितपणे पार पाडेल असा आमचा विश्वास आहे.

प्रयोगशाळेत माती, पाणी, पान, पानाचे देठ यांचे पृथक्करण केले जाते. प्रथमच जिल्ह्यातील एकमेव प्रयोगशाळा जिथे अत्याधुनिक अॅटो नायट्रोजन अॅनालायजरचा वापर आम्ही सुरु केला आहे. वनस्पतीचे पूर्वपार चालत आलेल्या ड्राय टिशूचे पृथक्करणाव्यतिरिक्त सध्या जगभर नाविन्यपूर्ण चालू असलेल्या म्हणजेच वनस्पतीमधून वाहणाऱ्या रसाचे पृथक्करण करण्याच्या दृष्टीने संशोधन व विकास सुरु आहे. ह्या दृष्टीने संशोधनास सुरुवात करणारे देशात आम्ही प्रथम आहोत.

सर्व्हे नं. 126, तहसील कार्यालयाजवळ, तासगांव, ता. तासगांव जि. सांगली 416 312.

फोन : 92722 14884, 78880 64884.

ई-मेल : varshaagroclinic4884@gmail.com वेब : www.varshaagro.co